

Posudek vedoucího diplomové práce

Kateřina Kramešová: Československo-americké diplomatické vztahy v době Pražského jara v kontextu politiky détente Praha 2009. 85 stran rkp.

Československo-americké vztahy byly po druhé světové válce utvářeny v souvislosti s bipolárním uspořádáním světa. USA byly pro Prahu vedoucím členem nepřátelského západního bloku a vztahy s nimi proto omezila na nezbytné minimum. Podobně ani Spojené státy nepokládaly poměr k ČS(S)R za významné téma své zahraniční politiky. Až do druhé poloviny 60. let proto vzájemným vztahům dominovala problematika odškodnění za znárodněný americký majetek v Československu. Okrajovému významu poměru mezi Prahou a Washingtonem odpovídal až do nedávné doby malý zájem historiků na obou stranách. Teprve po roce 2000 vyšlo několik průlomových prací, mezi nimi například kniha Justine Faure, věnovaná období let 1943-1968. Problematika Pražského jara a jeho dopadu na relaci mezi Československem a Spojenými státy americkými však nebyla dodnes uspokojivě zpracována. Kateřina Kramešová si tedy pro svou diplomovou práci zvolila mimořádně přitažlivé a nosné téma.

Vzhledem k výše uvedené absenci odborné literatury pracovala především s dokumenty v českých archivech a s pramennými edicemi naší a americké provenience. Prokázala při tom schopnost prameny kriticky hodnotit a svou práci nezatížila margináliemi. Právě stručnost a přitom výstižnost jsou hlavním kladem předkládané DP. Autorka zjistila, že československá politika vůči USA nevybočila v období Pražského jara z kursu, jehož hlavní směřování určovala Moskva. Kramešová přesvědčivě dokazuje, že Praha zůstávala až do srpna 1968 spolehlivým spojencem Sovětského svazu. Současně ale potvrdila hypotézu, že

Černínský palác, začal pod vedením Jiřího Hájka postupně projevovat opatrný zájem o přehodnocení dosavadní linie.

Politiku USA Kramešová rekonstruuje na základě pramenných edic a částečně i literatury. Její diplomové práci by určitě prospěl alespoň několikátýdenní výzkum v National Archives ve Washingtonu. Podobně by bylo vhodné více využít memoárové literatury, například pamětí velvyslance USA v Praze Jacoba Beama. Vzhledem k tomu, že se Kramešová rozhodla přistoupit ke vzájemným vztahům obou zemí z československého zorného úhlu, nepovažují výše uvedené nedostatky za zásadní. Ostatně autorka i přesto přesvědčivě potvrdila v odborné literatuře tradovaný nezájem USA na vývoji v Československu, resp. obavu Washingtonu z narušení politiky détente. Spojené státy proto byly v období Pražského jara pasivním pozorovatelem dění na československé vnitropolitické scéně a z obavy ze sovětské intervence, kterou přijímaly jako možnou eventualitu dalšího vývoje, své středoevropské protějšky nepovzbuzovaly k rychlejší liberalizaci či ke zintenzivnění vzájemných vztahů. Na intervenci samotnou pak reagovaly opatrně a nesáhly i citelným sankcím vůči zemím Varšavské smlouvy.

Konstatuji, že Kateřina Kramešová předložila velmi kvalitní diplomovou práci, která vyhovuje odborným i technickým požadavkům na ni kladeným. Autorka splnila vytyčené cíle a prokázala schopnost samostatné vědecké práce. Doporučuji ji proto k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **v ý b o r n ě**

Praha, 28. prosince 2009

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.